

۱۳۹۸۴۹۸

۲۸، ۷، ۲۴

رقص جهان

از اسندهای آفرینش تا انفجار بزرگ

نویسنده: مارسلو گلیم

مترجم: علی بازباري شورابي

سبزان

Gleiser, Marcelo	: گلیسر، مارسلو، ۱۹۵۹-م.	سرشناسه
	: رقص جهان: از اسطوره‌های آفرینش تا انفجار بزرگ / نویسنده:	عنوان و پدیدآور
	مارسلو گلیسر؛ مترجم: علی بازیاری شورابی.	
	: تهران، سبزان، ۱۳۹۳.	مشخصات نشر
	: ۹۷۸-۶۰۰-۱۱۷-۱۱۶-۱	مشخصات ظاهری
	: شابک ۱۱۷-۱۱۶-۰۰۶-۹۷۸	شابک
	: وضعیت فهرست‌نویسی	یادداشت
The dancing universe: from creation myths to the big bang, 1997.	: عنوان اصلی: کیهان‌شناسی از افسوس از این دنیا تا آغاز عالم	موضوع
	: بازیاری شورابی، علی، ۱۳۴۲-، مترجم	شناسه افزوده
	QB۹۸۱/۷۱۳۹۳:	ردیبندی کنگره
	۵۲۳/۱:	ردیبندی دیوبی
	۳۶۰۱۴۳۶:	شماره کتاب‌شناسی ملی

انتشارات سبزان

میدان فردوسی - خیابان فرصة، - ساختمان ۵۴ تلفن: ۸۸۴۷۰۴۴-۸۸۴۷۰۵۵۸-۸۳۱۹۵۵۸

رقص ها:

از اسطوره‌های آفرینش تا آنجا، بزرگ

- نویسنده: مارسلو گلیسر
- مترجم: علی بازیاری شورابی
- ناشر: سبزان
- حروف چینی، صفحه‌آرایی، طراحی و لیتوگرافی: واحد

88348991-88319557

۱۳۹۸ - نوبت چاپ: سوم

-- تیراژ: ۲۰۰ نسخه

-- قیمت: ۶۰,۰۰۰ تومان

• چاپ و صحافی: کامپیاب

فروش اینترنتی از طریق سایت آی‌آی کتاب www.iiketab.com

ISBN 978-600-117-116-1 ۹۷۸-۶۰۰-۱۱۷-۱۱۶-۱ شابک

فهرست مطالب

۹	پیشگفتار چاپ ۱۹۹۷
۱۳	پیش‌انتار چاپ ۲۰۰۵
بخش اول: مرزگاران قدیم	
۱۷	فصل اول ————— اسطوره‌های آفرینش
۱۹	دایرات اسطوره‌های آفرینش
۲۵	طبقه‌بندی اسطوره‌های آفرینش
۴۱	فصل دوم ————— یونانی‌ها
۴۳	ایونی‌ها.....
۵۰	النایون.....
۵۳	فیثاغورسیان
۵۹	اتم‌گرایان
۶۵	افلاطون و ارسسطو
۷۴	جهان خورشیدمرکز آریستارکوس
۸۰	جهان بطلمیوسی (مدل چرخ اندر چرخ)
بخش دوم: عصر بیداری	
۹۱	فصل سوم ————— خورشید، کلیسا و ستاره‌شناسی جدید
۹۴	برده‌ها آرام کنار می‌روند
۹۸	انقلاب ناخواسته
۱۰۷	هماهنگی اجرام آسمانی و جذابیت آن

۱۱۶.....	شاھزاده‌ی ستاره‌شناس
۱۲۳.....	در جستجوی هارمونی کیهانی

فصل چهارم پارسای دگراندیش

۱۳۵.....	پیک ستارگان
۱۳۸.....	نامه به کریستینا
۱۴۳.....	آخرین رویارویی
۱۵۳.....	

فصل پنجم پیروزی عقل

۱۶۵.....	تولد نبوغ
۱۶۶.....	سیب دانش
۱۷۱.....	دل جهان
۱۷۵.....	خداء، نیوتون
۱۸۷.....	

بخش سوم: عصر کلاسیک

فصل ششم جهان: ساختاری و نیاز استه و درهم بافته

۱۹۹.....	فرضیه‌ی سحابی سا
۲۰۱.....	حرارت و ماهیت رامنشدنی آی
۲۱۴.....	امواج نور
۲۲۷.....	

بخش چهارم: دوران مدرن

فصل هفتم سرعت‌های بالا

۲۵۱.....	آنیشتین در کوباكابانا
۲۵۵.....	نور همیشه در حرکت است
۲۶۲.....	قطارها، ساعتها و ناظرها
۲۶۶.....	

۲۷۷	در باب ذرات	فصل هشتم
۲۷۸	حرارت و رنگ	
۲۸۷	رقص کوانتوم	
۲۹۷	امواج مادی	..
۳۰۴	دیو اینیشتین	

بخش نهم: مدل‌سازی از جهان

۳۱۳	ابداع جهان‌ها	فصل نهم
۳۱۸	سقوط آزاد	
۳۲۸	فضاهای خمیده	
۳۳۵	جهان‌های رومیزی	
۳۴۸	افق در حال پسروی	

۳۶۱	آغازه	فصل دهم
۳۶۴	اتم اولیه	
۳۷۱	جهان "بودن"	
۳۷۵	جهان "شدن"	
۳۸۷	مبدأشناسی در نگاهی کوتاه	

پسگفتار پایکوبی با جهان

۴۰۳	واژه‌نامه
۴۱۱	نمایه

پیشگفتار چاد ۱۹۹۰

کتاب حاضر به... می‌جھوی انسان برای درک ریشه‌های آغازین خود و جایگاه او در این جهان سترگ و رزالو می‌پداشد. از ابتدای پیدایش تاریخ، بشر همواره این پرسش اساسی را مطرح کرده است که آن‌هست، چگونه بوده است. تا آنجایی که ما می‌دانیم هر فرهنگ و تمدنی اعم از گذشته و حال پرسش را در خاطر داشته و به آن پاسخ خاص خود داده است. این پرسش که چرا به جای "زنی"، "هستی" وجود دارد پرسشی است که از اسطوره‌های آفرینش تمدن‌های پیش از علم گرفته تا نظریه‌های مدرن مربوط به کیهان‌شناسی، همواره اسطوره‌سازان، مذکوبان، ملحدان را وسوسه نموده و آن‌ها را آرام نگذاشته است.

در این کتاب ما ضمن اینکه برای گشودن این راز بزرگ به تدبیر می‌گردیم و پا جای پای گذشتگان می‌گذاریم حیرت خود را نیز در مقابله با پاسخ نمی‌توانیم که تخیل بشر به معماه آفرینش داده است دوچندان می‌کنیم. استعاره‌های زیبا و سرگزایی غنی که نشان‌دهنده جهانشمول بودن افکار بشر است، مرزهای بین علم و مذهب می‌نوردند و آن‌ها را به هم پیوند می‌زنند. با این حال این جهانشمولی، خود نشان‌دهنده برخی محدودیت‌های تخیل بشر نیز هست. مشکل اینجاست که ادراکات حسی و فرآیندهای فکری که ما برای درک جهان مورد استفاده قرار می‌دهیم با آن رویکرد واقعیت که مبتنی بر تضاد است محدود می‌شوند؛ رویکردی که بر پایه‌ی اضدادی نظری روز و شب، سرد و گرم، مذکر و مؤنث، ماده و روح و غیره بنا شده است. بنابراین ادراکات حسی و کارکردهای عقلی بشر، جهت کنار آمدن با آنچه که فراتر از دایره‌ی این تضاد است تنها

قادرند راههای منطقی محدودی ارائه دهند. فراتر از این قلمروی تضاد چیزی نیست جز قدرت مطلقی که صرفنظر از اینکه آن را خدا، تخم کیهانی اسطوره یا قوانین فیزیک بنامیم همه چیز را پدید آورده است.

گرچه دیدگاههای مذهبی و علمی در زمینه‌ی پرسش "آغاز هستی"، مشترکات بسیار کمی دارند، ولی به هر حال برخی از باورهای دینی حتی اگر در پوششی کاملاً متفاوت هم باشند ناچار باز به طریقی خود را بروز می‌دهند. به همین جهت در اینجا بحث چگو، گی پیدایش جهان را با اسطوره‌های آفرینش در فرهنگ‌های مختلف شروع می‌کنم و پس با بررسی آن در علوم مدرن مربوط به کیهان‌شناسی به پایان می‌برم. امیدوارم بتوازن بر اساس راسخ اسطوره‌های آفرینش و نظریه‌های مدرن کیهان‌شناسی به پرسش بزرگ آغاز هستی، سطوره‌ها و مدل‌های مختلف کیهان‌شناسی دست یازم و آن را طوری دسته‌بندی کنم که این دسته‌بندی مهم‌ترین نقاط مشترک و متفاوت آن‌ها باشد.

در بررسی تاریخ علی‌بین اسطوره‌ها و علوم مدرن تلاش بر این است تا روشن شود که درک و فهم ما از صیغت رجهان، به عنوان یک کل چگونه یا به پایی پیشرفت علم فیزیک، تکامل یافته است. لیکن در آغاز با فیلسوفان پیش از سقراط در یونان قدیم آغاز شد و پس از پیمودن گیرد مولانی به کشف نظریه‌ی نسبیت و مکانیک کوانتوم در سه دهه اول قرن بیستم انجامید. دو نظریه‌ی نسبیت و مکانیک کوانتوم پایه و اساس مدل‌های کیهان‌شناسی مدرن قرار گرفتند.

افزون بر این کتاب، نگاهی هم دارد به اشخاصی که رشکل‌دهی تکامل دیدگاه ما راجع به جهان سهیم بوده و هستند. جدا از توضیحاتی که در این داشتن این اشخاص داده می‌شود، انگیزه‌ها، موقفیت‌ها و کشمکش‌های کسانی که در این پاییش نامه‌ی بس دراز نقش بازی کرده‌اند، بررسی خواهند شد. همان‌گونه که خواهیم دید مذکور به اشکال مختلفی در روند خلاقیت بسیاری از دانشمندان نقشی اساسی بازی کرده و می‌کند. کپرنيک، کشیش گوشنه‌نشینی که باعث شد خورشید دوباره در مرکز جهان قرار گیرد انقلابی ناخواسته به پا کرد. کپلر، کسی که اعلام کرد سیاره‌ها در مدارهای بیضی‌شکل پیرامون خورشید می‌گردند نوعی عرفان عقلانی داشت. گالیله، کسی که برای اولین بار با تلسکوپ به رصد ستاره‌ها پرداخت فردی مؤمن اما بسیار جاهطلب بود که باور داشت می‌تواند به تنها‌ی کلیسا‌ی کاتولیک را به حوزه جدیدی از فلسفه‌ی طبیعی رهنمون کند.